

MEMO

Aan : Gemeente Barneveld, t.a.v. dhr. E. Strooboscher
Van : Tijmen van de Poll
Kopie : Ruud Westerhof, Sander Teeuwisse, Sylvia den Held
Dossier : 9X0358
Project : Ontwikkeling Harselaar-Zuid fase 1a en Harselaar-Driehoek
Betreft : Onderbouwing mitigatie stikstofdepositie
Ons kenmerk : AM-AF20130812
Datum : 17 oktober 2013

Introductie

De gemeente Barneveld heeft het voornemen om aansluitend op het bestaande bedrijventerrein Harselaar de nieuwe bedrijventerreinen Harselaar-Zuid en Harselaar-Driehoek te realiseren. Daartoe is een MER uitgevoerd, waarin de milieu-effecten zijn beoordeeld. Ontwikkeling van de bedrijventerreinen heeft vanwege uitstoot van stikstofoxiden (NO_x) en ammoniak (NH_3) door bedrijven en wegverkeer gevolgen voor de stikstofdepositie in beschermde natuurgebieden. Deze gevolgen zijn beschreven in een Passende Beoordeling¹. Uit de Passende Beoordeling blijkt dat als gevolg van de ontwikkeling van Harselaar-Zuid fase 1a (inclusief Harselaar-Driehoek) de stikstofdepositie toeneemt voor meerdere gebieden: Natura 2000-gebied Veluwe, Natura 2000-gebied Arkemheen, Natura 2000-gebied Veluwerandmeren en het Beschermd Natuurmonument Groot Zandbrink. Voor de gebieden Arkemheen en Veluwerandmeren kunnen significant negatieve effecten worden uitgesloten. Ook de wezenlijke kenmerken van het Beschermd Natuurmonument Groot Zandbrink worden niet aangetast. In het Natura 2000-gebied Veluwe neemt voor verschillende gevoelige habitattypen de stikstofdepositie toe. Er worden geen significant negatieve effecten verwacht, maar wel negatieve effecten omdat er sprake is van een toename in een overbelaste situatie (overschrijding van de kritische depositiewaarde).

In het MER en in de Passende Beoordeling is opgenomen dat er mitigerende maatregelen genomen worden om de gevolgen voor de stikstofdepositie zodanig te mitigeren dat er per saldo geen toename is van de stikstofdepositie. De mitigerende maatregelen die de gemeente hiervoor neemt zijn het intrekken van de vergunningen van twee stikstofemitterende veehouderijen die direct nabij de begrenzing van het Natura 2000-gebied Veluwe zijn gelegen. Het gaat om de veehouderijen aan de Tolnegeweg 69 in Voorthuizen en aan de Oude Essenerweg 13A² in Kootwijkerbroek. Het intrekken van deze vergunningen heeft vanwege de verdwijnende uitstoot van NH_3 door dieren een positief effect op de stikstofdepositie in het Natura 2000-gebied Veluwe.

In deze notitie is op basis van modelberekeningen de cijfermatige onderbouwing opgenomen dat er met de genoemde mitigerende maatregelen per saldo geen sprake is van een toename van stikstofdepositie op de gevoelige habitattypen van het Natura 2000-gebied Veluwe. Eerst wordt de gehanteerde werkwijze bij de saldering beschreven, gevolgd door de uitgangspunten en invoer bij de modelberekeningen. Daarna worden de resultaten van de saldering besproken en tenslotte de conclusies.

¹ Haskoning Nederland B.V. (2012), Aanvulling MER Harselaar-Zuid (fase 1a)/passende beoordeling/plan-MER, juli 2012, referentie 9X0358/R0002/903857/Nijm en Haskoning Nederland B.V. (2012), Aanvulling Passende Beoordeling Harselaar-Zuid fase 1a, 17 december 2012, referentie 9X0358/R00004/902076/Rott.

² Kadastrale gegevens: gemeente Garderen, sectie L, nummer 848.

Werkwijze

De effecten van enerzijds de bedrijventerreinen Harselaar-Zuid (fase 1a) en Harselaar-Driehoek en anderzijds de twee veehouderijen op de stikstofdepositie binnen het Natura 2000-gebied Veluwe zijn berekend op basis van modelberekeningen. Vervolgens zijn de negatieve effecten van de bedrijventerreinen gesommeerd met de positieve effecten van het verdwijnen van de twee veehouderijen. Op basis daarvan is een saldering van de effecten uitgevoerd. Habitattypen met een kritische depositiewaarde van meer dan 2.400 mol N/ha/jaar kunnen als niet gevoelig voor stikstof worden beschouwd³ en die zijn op basis van de actuele grootschalige depositiekaarten van het RIVM⁴ niet in de saldering meegenomen. Het resultaat van de saldering is een gesommeerde stikstofdepositie per habitatype. Als criterium is gehanteerd dat de gesommeerde stikstofdepositie voor elk gevoelig habitatype 0 of positief moet zijn.

Uitgangspunten en invoer modelberekeningen

De effecten van de bedrijventerreinen Harselaar-Zuid (fase 1a) en Harselaar-Driehoek op de stikstofdepositie zijn berekend met de verspreidingsmodellen OPS versie 4.3.12 (bijdrage bedrijven) en Pluim Snelweg versie 3.7 (bijdrage wegverkeer). Voor een uitgebreide beschrijving van de daarbij gehanteerde uitgangspunten en modelinvoer wordt verwezen naar de stukken bij de Passende Beoordeling⁵.

De effecten van de twee veehouderijen zijn berekend met het verspreidingsmodel OPS versie 4.3.12, op basis van de brongegevens zoals opgenomen in tabel 1. De emissie van NH₃ ten gevolge van de dieren is dominant en maatgevend. Emissie van NO_x ten gevolge van voertuigbewegingen van en naar de veehouderijen is ten opzichte van de emissies van het vee verwaarloosbaar (minder dan 1%) en daarom verder buiten beschouwing gelaten. Daarmee is een worstcase aanpak gehanteerd.

Tabel 1. Gegevens veehouderijen.

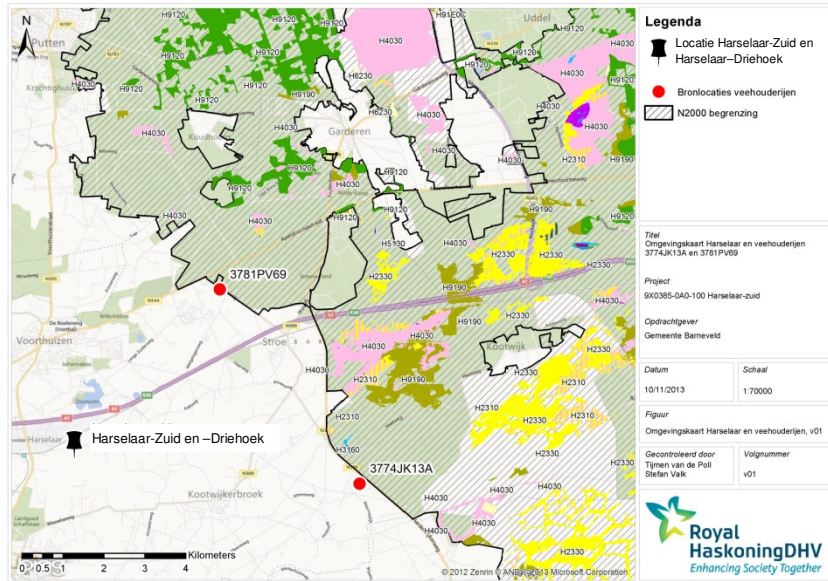
Aspect	Locatie 1	Locatie 2
Adres	Oude Essenerweg 13A 3774 JK Kootwijkerbroek	Tolnegenweg 69 3781 PV Voorthuizen
RD-coördinaten	x 177631, y 463056	x 174214, y 467809
Bedrijfs grootte	133.000 vleeskuikens	48 melkkoeien 200 vleesvarkens
Emissie	10.640 kg NH ₃ per jaar	1.062 kg NH ₃ per jaar

In figuur 1 is de ligging van de veehouderijen in een kaart opgenomen, evenals de ligging van de bedrijventerreinen en de gevoelige habitattypen binnen het Natura 2000-gebied Veluwe.

³ Van Dobben, H.F., R. Bobbink, D. Bal en A. van Hinsberg (2012). Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en leefgebieden van Natura 2000. Alterra-rapport 2397, Alterra Wageningen UR.

⁴ Er is uitgegaan van de depositiekaart over het jaar 2012, die in maart 2013 gepubliceerd is.

⁵ Haskoning Nederland B.V. (2012), Aanvulling Passende Beoordeling Harselaar-Zuid fase 1a, 17 december 2012, referentie 9X0358/R00004/902076/Rott en Haskoning Nederland B.V. (2012), Onderbouwing uitgangspunten stikstofdepositieberekeningen Harselaar-Zuid fase 1a en Harselaar-Driehoek, 5 december 2012, referentie 9X0358/M00005/901473/Nijm.

Figuur 1. Ligging veehouderijen, bedrijventerreinen en gevoelige habitattypen Veluwe.**Resultaten saldering**

In tabel 2 zijn de resultaten van de saldering opgenomen. De tabel geeft de gesommeerde stikstofdepositie per gevoelig habitattype weer voor de bedrijventerreinen, de veehouderijen en het saldo (bijdragen bedrijventerrein minus bijdragen veehouderijen).

Tabel 2. Resultaten saldering.

Habitattype	Code	Naam	Opp. (ha)	Gesommeerde depositie (mol N/j)		Saldo (mol N/j)
				Harselaar-Zuid fase 1a incl. Driehoek	Veehouderijen (3774JK13A en 3781PV69)	
H2310		Stuifzandheiden met struikhei	1456,3	+522,5	-1074,3	-551,8
H2320		Binnenlandse kraaiheibegroeiingen	96,9	+22,9	-24,9	-2,0
H2330		Zandverstuivingen	2402,7	+994,9	-2832,2	-1837,3
H3130		Zwakgebufferde vennen	5,2	+2,6	-2,8	-0,2
H3160		Zure vennen	36,3	+16,5	-148,8	-132,3
H4010A		Vochtige heiden (hogere zandgronden)	90,4	+33,1	-68,0	-34,9
H4030		Droge heiden	10240,8	+3365,9	-4855,5	-1489,6
H5130		Jeneverbesstruwelen	146,0	+41,5	-57,5	-16,0
H6230		Heischrale graslanden	319,8	+85,0	-151,9	-66,9
H7110B		Actieve hoogvenen (heideveentjes)	11,4	+5,0	-9,6	-4,6
H7150		Pioniervetaties met snavelbiezen	4,7	+2,6	-4,3	-1,7
H9120		Beuken-eikenbossen met hulst	5962,8	+3298,6	-4765,0	-1466,4
H9190		Oude eikenbossen	1795,5	+993,5	-3358,3	-2364,8
H91E0C		Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen_)	10,9	+6,7	-8,0	-1,3

De tabel maakt duidelijk dat de gesommeerde afname van stikstofdepositie ten gevolge van de veehouderijen voor alle gevoelige habitattypen binnen het Natura 2000-gebied Veluwe groter is dan de bijdrage van de bedrijventerreinen Harselaar-Zuid (fase 1a) en Harselaar-Driehoek. Dat betekent dat het gesommeerde effect voor elk gevoelig habitatype per saldo positief is.

Conclusies

Om de negatieve effecten van de voorgenomen bedrijventerreinen Harselaar-Zuid (fase 1a) en Harselaar-Driehoek in het Natura 2000-gebied Veluwe te mitigeren, wil de gemeente Barneveld salderen. De mitigerende maatregelen betreffen het intrekken van de vergunningen van twee stikstofemitterende veehouderijen nabij de begrenzing van het Natura 2000-gebied. Het gaat om de veehouderijen aan de Tolnegenweg 69 in Voorthuizen en aan de Oude Essenerweg 13A⁶ in Kootwijkerbroek.

Modelberekeningen tonen aan dat de gesommeerde stikstofdepositie ten gevolge van de veehouderijen voor alle gevoelige habitattypen binnen het Natura 2000-gebied Veluwe groter is dan de bijdrage van de bedrijventerreinen Harselaar-Zuid (fase 1a) en Harselaar-Driehoek. Per saldo is er voor elk gevoelig habitatype sprake van een gesommeerd positief effect (een netto afname van de depositie). Significant negatieve effecten en negatieve effecten voor de habitattypen en soorten in het invloedsgebied en daarmee voor de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied, kunnen met zekerheid worden uitgesloten.

⁶ Kadastrale gegevens: gemeente Garderen, sectie L, nummer 848.